

Protokoll nr. 1

RAT "Estonia" kunstinõukogu koosolekust 20. jaanuaril 1971.a.

P ä e v a k o r d:

- 1) Balleti "Joanna tentata" vastuvõtmine
- 2) Organisatsioonilised küsimused

Koosolekust võtsid osa: Hammer, Raudsepp, Väljaots, Järvela, Suve, Roosa, N.Järvi, Murdmaa, E.Tamberg, V.Kõllu, L.Tormis, Žigurs, Aren, Karell, M.-L.Küla, E.Klas, L.Säreva, V.Petri, Ojamaa, Raadik.

Koosolekut juhatas: Hammer

Protokollis: Sabsay.

I

Hammer: Seisame ühe kauaoodatud sündmuse ees balletivallas. Teater lootis ja loodab sellest mitte tavalist reaballetti, vaid uut balletižanri.

Tõepoolest sellist balletti, kus inimtundeid on väljendatud puht koreograafia ja mitte pantomiimi kaudu, ei ole varem olnud.

Tänane proov ei olnud küll just kõigeparema, kuid selle tingis vahepealne pikk paus. Ka tehnilises osas ebamääraseid kohti. Niipalju siis sissejuhatuseks. Palun nüüd osavõtjaid öelda oma sõna nähtu ja kuuldu kohta.

Kõllu: Ma ei tunne algnaterjali, ei ole lugenud ega ka filmi näinud.

Tundsin küll puudust eelteadmiste vastu, kuid sain ka ilma hakkama.

Teos on olemas ja toredasti tehtud.

Võib ainult tänada sm. Tambergi ja sm. Murdmaad.

Tehniline osa tekitab küsimuse, kas teater jõuab laupäevaks teose korrektselt esitada.

Mis puutub kuulujuttudesse, siis need ei pea paika. Kõik on puhas ja karske. Tore on näha midagi uut. Kui ka tehnilistest raskustest laupäevaks üle saab, siis on kõik korras.

Mis puutub Fausti loetavasse teksti, siis see kahjuks ei jõudnud kõigi kõrva.

Tormis: Praegu sellist keerulist asja nii poolikult vaadata, nagu ei anna õiget muljet.

Peaosalistes Lehiste ja Härm, eriti aga Härm - väga tublid. Koreograafia osas väga tore ja huvitav, Kuna aga proovi täna pidevalt katkestati, siis jäi emotsionaalselt pingelt maha.

Dekoratsioon ei ole see, mis oli mõeldud. Dekoratsiooni poolt tuge sellele ahistatud teemale ei ole. Jääb puudu kontrastsusest. Segab kostüüm, valgus. Praegu kõik koos ühes pajas. Rahvastseenide kostüümid ei ole need, nagu peaks olema. Ei oska aga ka täpselt öelda, millised nad peaks olema.

Tundub, et Härm teostab rohkem kui Lehiste. Teeb huvitavalt ja hästi. Tekib ainult küsimus, kas Härm peab algusest peale õnnetu ja murtud olema? Talle ei ole vist alguses täpselt selge oma sisuline ülesanne.

Kuna balletis ju sõnu ei ole, siis inimese sisemine mulje peab aitama rohkem. Peaks mõtlema oma konkreetseid momendid läbi, kus on usuline ekstaas ja kus armastuse tunnetus.

Joannale sisemiste nüansside osa ei ole nii tähtis. Segab tema läbipaistev ja õhuline kostüüm. Ei saa aru, kas ta võrgutab või ei? Särgi funktsioon on ebamäärane. Viib peamiselt mõttelt kõrvale.

Dekoratsioon ei loo vastavat meeleolu.

Üldiselt arvan, et tuleb küllalt huvitav asi.

Ojamaa: Väga paljus ühinen eelöelduga. Teose filosoofiline mõte oli sügavam, kui praegu välja tuleb.

Viib-olla et rahvastseenid jäävad üldiseks, kohati isegi igavaks. Väga häirivad kostüüm ja dekoratsioon. See on põhiline.

Joanna ja preestri monoloog kõige huvitavam. Härmist samal seisukohal nagu sa, Tormis. Alguses mõjub kahvatult, pärast väga tugev ja hea. Lehiste juures tekitab kostüüm igasugu mõtteid. Nunnade kostüüm lausa segab liikumist. Kui kostüüme ei olnud, oli kõik palju

selgem. Praegu rohkem segavad, kui aitavad. Ei meeldi ka meeste kostüüm. Kõik on liiga kribuline. Mida saks küll teha kostüümidega? Oleks pidanud palju varem sellele mõtlema, aega ju oli. Dekoratsioon osas sama lugu. Praegu vast mängib rist kõige rohkem. Kavandid on nagu mingil määral muutunud.

Üldiselt on teos aga huvitav ja pingeline. Küllap ka tantsijad harjuvad.

Väljaots: Tükk iseenesest on suur õnnestumine. See ballett - see on uus sõna. Hoiab pidevalt pinget üleval. Pilt on lausa rõõmustav. Küsimus kujunduses. Ei toeta, vaid mängib omaette.

Rahva kostüümid rikuvad kõik ära. Samuti ka liikumine nendes stseenides.

Dekoratsioon - looduse ja kõrtsi vahel pole mingit vahet. Koreograafiliselt haruldasi lahendusi.

Muusika suurepärase, kuid väga raske tantsida. Väib-olla oleks hea kui kõik tuleks valges.

Härm mängib Joanna üle. Üldiselt aga hea ja kõige paremad soovid sellele balletile kassa.

Suve: On sündinud väga huvitav lavastus kui vaadata koreograafia seisukohalt. Väga huvitav lahendus, hoiab pinges algusest lõpuni.

Mis puutub rahvastseeni, siis see oma kvaliteedilt palju madalam. Tekib aga rida küsimusi. Hakkab kõlama isiklik drama. Isikuvabaduse teema ei pääse kõlama. Konkreetselt: Härm algusest peale nagu kannatav inimene. Rahvastseenid ebaloosulikumad. Neil puudub nagu tegevus. Tekib küsimus, miks nad siin on ja kes nad on? Erakordsest mööda on läinud teineteisest lavastaja ja kunstnik. Üks nagu segab teist. Praegused kostüümid tingivad teist koreograafiat. Rist lava taga ainuke, mis hakkab aktiivselt mängima. Kõik muu väga segane. Härm kannab etenduse välja, Lehiste jäi tunduvalt Härmile alla. Balojan ja Kerge väga tublid, samuti ka Joannat kehastavad varjud.

Asja peaprobleem on kontrasti puudumises. Kõige paremad on kloostri stseenid. Kostüümid ja valgus kaks

põhilist nõuet - et oleks siiski näha tantsijaid.

Üldiselt aga tahan öelda aitäh kõigile suure töö tegijaile.

Küla: Kahju on, et ei saanud teha mõeldud konstruktsiooni ja pöranda katet. Need oleksid palju juurde annud. Konstruktsioon on siiski teostatav, tahan seda edaspidi toestada. Kostüümide punktist on mul siis vale tee. Septembris tegin küll uue variandi, kuid põhiline idee jäi samaks. Algusest peale mõeldud kostüümiks kotiriie. Nagu ma aru sain häiris enamust õhuline kostüüm. Püüan midagi selles osas ära teha.

Murdmaa: Tahtsin samuti nagu Küla. Mind kostüümid praegu ei häiri. Ringtants häirib. Pastoraal samuti. Häirib kostüümide toon, karjuvalt ei sobi.

Lõppkonseptsioon tuleb tegelaste psüühika kaudu. Surutuse peale on pühendatud otseselt 3 pilti. Tervikuna tükki ise ei ole veel näinud, kuna on tulnud kogu aeg märkusi teha. Ei oska praegu öelda, kas hakkab kandma.

Roosa: Kujunduse kohta niipalju, nagu sm. Suve juba ütles. Mida aga teha valgusega? Peaks olema üks puhas proov ilma saalist tulenevate korrektiivideta. Kavanditest ei saanud välja lugeda, milline on lavastaja idee. Praegu tundub, et lavastaja ja kunstnikuvaheline kontakt oli nõrk. Kahju, et ei saanud teoks pörandakate idee.

Murdmaa: Pöranda kate oleks tõesti väga vajalik. Tuleks teha neutraalne, et saaks ka teistes lavastustes kasutada. See maksaks praktiliselt ühe lavastuse maksumuse.

Tamberg: Tahan öelda suur tänu inimestele, kes selle suure töö ära tegid. Orkester saab hakkama, ~~aga~~ vaatamata sellele et sai vähe proove.

Surutuse tunne - atmosfääri oleks saanud anda. Tantsijad tublid, kuna muusika on ju väga raske. Etendusest etendusse hakkab üha enam juurde tulema. Edasiminekuud rõõmustavad. Mis puutub Härni algustseenidesse, siis arvan, et sellega saab midagi teha. Rahvastseenid nõrgemad. Minule nad siiski meeldivad.

- Et see pinge, mis teistes stseenides on, nagu puhta veega üle loputatakse.
- Ojamaa: Huvitab siiski küsimus, miks ei saanud kostüüme varem proovida, kui nad ammu valmis olid?
- E.Klas: Orkestriga saab veel proove teha. Inimesed püüavad ja suhtumine on hea. Mis aga teha kostüümidega? Minu meelest ei ole Mari-Liis Küla mõte teostatud - realiseeritud. Kas asja saab parandada? Kui ei, siis tükki ei tule.
- Suve: Arvan, et kostüümide muutmine ei aita, kuna lavastaja ja kunstnik lähevad mõtetelt lahku.
- Roosa: Kunstnik oli suurte raskuste ees, kuna muusikat kuulas ainult klaveril. Orkestri esituses kõlab see teisiti. Ka lavastaja peab konkreetsem olema.
- Kõllu: Mina ei märganud erilist vastuolu kostüümide ja koreograafia vahel. Puudub ainult kontrastsus, ehk anda valgust juurde.
- Raadik: Valgustusproove sellel lavastusel ei ole üldse olnud. Homse proovi ajal peame midagi tõsist ette võtma.
- Väljaots: Kui keegi enam sõna võtta ei taha, siis lõpetaksime. Väga tore asi on ära tehtud, ning tunneme sellest suurt rõõmu. Avaldan siirast tänu Tambergile, Murdmaale, Mari-Liis Külale ja kõigile tantsijaile. Samuti sm. Raadikule. Etendus võib tulla.

Kunstinõukogu o t s u s t a s i:

lubada balleti "Joanna tentata" lavastus esietendusele
23.I. 1971.a.

II

- Väljaots: On tulnud avaldus Ahti Männikult, kus ta palub tarifitseerida enda osa eest "Roosikavaleris". Kas kunstinõukogu annab nõusoleku tema tarifitseerimiseks I kateg.ooperi- ja muus.komöödia solistina kuupalgaga rbl. 140.-

Kunstinõukogu liikmed olid tarifitseerimise poolt.
Kunstinõukogu otsustas:

tarifitseerida kooriartisti Ahti Männikut osatäitmise eest solistina eop. "Roosikavaler" I kat.ooperi- ja muusikalise kom. artistina kuupalgaga rbl. 140.-kuus.

Koosoleku juhataja:

Protokollija:

*Ettevalda
8.11.1971
est*